خبر

«زندگی پس از زندگی» در نوروز ۱۴۰۲

اگر از بیننده‌های برنامه‌های شبکه چهار باشید، قطعا با نام برنامه «زندگی پس از زندگی» آشنا هستید. این برنامه حتی در فضای‌مجازی هم توسط کاربران مورد توجه قرار گرفته و بخش‌هایی از برنامه بازارسال شده است. برنامه‌ای متفاوت درباره مرگ و عالم ماورا که چند سالی است لحظات افطار از این شبکه پخش می‌شود. امسال نیز قرار است فصل چهارم برنامه زندگی پس از زندگی در سال ۱۴۰۲ با شروع سال جدید و ماه مبارک رمضان حوالی ساعت ۱۷ و ۳۰ دقیقه از شبکه چهار پخش شود.

زندگی پس از زندگی روایت افرادی است که در تجربه مرگ تقریبی، از کالبد جسم خارج شدند و عالم برزخ را درک کردند و بازگشتند. در این برنامه با سفر به نقاط مختلف ایران و جهان، مخاطبان برنامه مهمان روایت‌های شگفت‌انگیز تجربه‌گران مرگ تقریبی از عالم غیب می‌شوند.

هر فصل از این برنامه در ۳۳ قسمت ۹۰ دقیقه‌ای به تهیه‌کنندگی و اجرای عباس موزون در گروه ادب‌وهنر شبکه چهار سیما تولید شده است.

تاکنون سه فصل از زندگی پس از زندگی در سال‌های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ در ایام ماه مبارک پیش از افطار پخش شده است. عباس موزون، تهیه‌کننده و مجری ـ کارشناس این برنامه دینی است.

مواجهه من با او سر برنامه‌ریزی یک برنامه بود. او برای هر برنامه‌ای که داشت، مشاوره‌های زیادی چه حضوری و چه تلفنی می‌گرفت. همیشه سوژه‌هایش را با مشورت انتخاب می‌کرد و اهل مطالعه بود. تسلط زیادی به موضوعات داشت و از این لحاظ مهمان برنامه را هم به وجد می‌آورد.

وی می‌افزاید: در مناظره‌هایی که با او در برنامه داشتیم چه قبل و چه هنگام پخش و چه بعد از پخش، همیشه آداب اخلاقی را رعایت می‌کرد. اهل آداب بود و هرگز چیزی باعث نمی‌شد که او عصبانی شود. او در گفت‌وگو بسیار سعه‌صدر داشت. از دیگر ویژگی‌های آقای دیانی در مناظره این بود که همیشه سعی می‌کرد از مهمان سؤالات متفاوت بپرسد. او برای جذب مخاطب به دنبال جنجال نبود، بلکه می‌خواست مباحثی که طرح می‌کند برای مخاطبان شفاف باشد. همه این موارد باعث شد تا او در مناظره یک فرد حرفه‌ای شود. به‌هیچ‌وجه مطالعه‌اش قطع نمی‌شد و همیشه فردی جست‌وجوگر بود.

این کارشناس رسانه با اشاره به این‌که دیانی بعد از اتمام هر گفت‌وگو در برنامه این تصور را نداشت که کارش تمام شده، عنوان می‌کند: بعد از تمام شدن برنامه دوباره شروع به جست‌وجو می‌کرد و وجدان‌کاری داشت. قبل از این‌که برای عمل به شیراز برود با من تلفنی صحبت کرد. خیلی امیدوار بود و در فکر تدارک یک برنامه جدید بود و می‌خواست به موضوع اجتماعی مبارزه با فساد بپردازد. قرار شد وقتی از شیراز برگشت بیشتر با هم حرف بزنیم اما بیماری به او این فرصت را نداد. هیچ‌وقت درد بر او غالب نشد و همیشه احساس وظیفه می‌کرد که با عشق کارش را انجام دهد و زمانی که درد به حنجره‌اش زد دیگر نتوانست ادامه دهد.

حکمت‌نیا در پایان می‌گوید: من به خانواده آقای دیانی و همین‌طور به همکارانش تسلیت می‌گویم. کسانی که دست‌اندرکار برنامه هستند، طبیعی است سختی‌های تولید را باید پشت‌سر بگذارند اما در برنامه‌های آقای دیانی همه کنار هم مثل برادر بودند و با علاقه کار می‌کردند و موج تعامل میان‌شان احساس می‌شد. آقای دیانی همان رفتاری را جلوی دوربین با مهمانان برنامه داشت که پشت دوربین با عوامل. بسیار بااخلاق و بااحترام رفتار می‌کرد. در مجموع باید گفت که تعامل بسیار خوبی با همه برقرار می‌کرد و در مجموع اخلاق همیشه برایش اولویت بسیار زیادی داشت.

همیشه اهل مطالعه بود

زهرا امیری روح‌اللهی، عضو هیات علمی دانشگاه باقرالعلوم و از کارشناسان برنامه سوره در گفت‌وگو با جام جم درباره شخصیت حجت‌الاسلام دیانی می‌گوید: موردی که من در شخصیت آقای دیانی می‌دیدم این بود که در اجرا فردی بسیار باتجربه بود و به بهترین شکل گفت‌وگوها را اداره می‌کرد. همین موضوع باعث می‌شد تا مهمان برنامه هم در کمال آرامش صحبت کند و همه آن چیزی را که در ذهن دارد بر زبان بیاورد. در مجموع تعامل بسیار خوبی در برنامه داشت، به همین دلیل تاکید می‌کنم که مجری بسیار توانمندی بود و بستر گفت‌وگو را به بهترین شکل جلو می‌برد.

وی عنوان می‌کند: مسأله دیگری که خیلی اهمیت داشت این بود که آقای دیانی وقتی با مهمان برنامه شروع به صحبت می‌کرد کاملا نسبت به موضوع مسلط بود و همیشه آماده برای اجرا. همیشه اهل مطالعه بود و مطالعات عمیق و تخصصی داشت. ضمن این‌که سئوالات بکری از مهمان برنامه می‌پرسید و همه این موارد باعث می‌شد تا برنامه برای مخاطبان هم جذاب باشد. از سوی دیگر ایشان به اخلاق حرفه‌ای زبانزد بودند و همین ویژگی آقای دیانی را از دیگر مجریان صداوسیما متمایز کرده‌بود و باعث شده‌بود تا برنامه سوره برای فرهیختگان و مردم جذاب و دلپذیر باشد.

زنده‌یاد دیانی مرگ آگاه بود

سجاد نوروزی، مدیرعامل سینما آزادی جزو آن دسته افرادی است که دوستی نزدیکی با زنده‌یاد دیانی نداشت اما از ویژگی‌های اخلاقی این شخصیت به جام جم می‌گوید: خیلی‌ها زنده‌یاد دیانی را به واسطه برنامه سوره می‌شناختند و کارشناسی و اجرای او در این برنامه مورد توجه افراد و چهره‌های بسیاری بود. متاسفانه هیچ وقت فرصت نشد همدیگر را از نزدیک ببینیم. ایشان در نوع کاری خود بی‌نظیر و همیشه برای من جذاب بود. به خصوص در برنامه سوره که وجه غیرتعصبی و نگاهی موشکافانه به تاریخ و اندیشه اسلامی داشت و دست روی نکاتی می‌گذاشت و واکاوی می‌کرد که به نظر من از یک ذهن خلاق و جست‌وجوگر و عمیقا دغدغه‌مند ناشی می‌شود. اتفاقی که برای کمتر مجری و کارشناسی در تلویزیون می‌افتد.

وی همچنین می‌افزاید: به نظر من سردبیری منحصر به فرد ایشان در برنامه سوره بسیار جای تامل دارد. حتی برای برنامه‌های تحلیلی در حوزه مباحث تئوریک سوره الگوی خوبی بود. نکته دیگر از فردیت ایشان و یادداشت‌هایی که در دوران بیماری می‌نوشت برمی‌آمد که به نظر من نمونه واضح، مجسم و خیلی دقیق مرگ آگاهی بود. یعنی به تعبیر دقیق کلمه مرگ آگاه بود. من فکر می‌کنم این وجه معرفتی و مرگ آگاهی را خیلی خوب به تصویر کشید و یادگار بزرگی از خودش به جای گذاشت. می‌توانم بگویم من یادداشت‌های دیانی را صرفا یک روایت از یک امر روزمره یک فرد بیمار نمی‌بینم. من یادداشت‌های او را به نوعی حکمت‌نامه می‌بینم. در واقع نگاه‌های اصیلی که در فلسفه اسلامی نسبت به زندگی و مرگ وجود دارد، دیانی این حکمت را در یادداشت‌های خودش به صورت خیلی روان و ساده نشان داد که به نظر من یادگار مهمی است و باید قدر دانسته شود.

نوروزی در پایان نیز عنوان می‌کند: امیدوارم با صلحا محشور شود. از درگذشت ایشان خیلی متاثر شدم. جای‌شان در این برنامه و در کل صداوسیما خالی است و با جایگاهی که ایشان داشت و علم و تبحری که در حوزه تاریخ داشت، به این زودی‌ها و به این راحتی جایش پر نمی‌شود.

مغز متفکری که قصد داشته شبهات پاسخ دهد

حجت‌الاسلام محمدجواد یاوری، استاد حوزه و دانشگاه که تجربه حضور در برنامه سوره را هم داشت درباره شخصیت زنده‌یاد دیانی می‌گوید: مرحوم حجت‌الاسلام دیانی روحانی و شخصی پرشور و جست‌وجوگر در حوزه علم و اندیشه بود که از ابتدای دوران طلبگی این خصیصه و ویژگی را با خود به همراه داشت. او صاحب روحیه‌ای لطیف و وجودی پرظرفیت بود که علم حوزوی را کنار مسائل فرهنگی و هنری ادامه داد و توانست میان آنها به جمع و همگامی مؤثر برسد.

وی می‌افزاید: مرحوم دیانی با جامعه و مردم ارتباط قابل توجهی داشت و همین درگیری و انس با اجتماع موجب شد او در حوزه دین خلأهای مختلف را درک و فهم کند و دغدغه اصلی‌اش در برنامه سوره شبکه چهار این بود که بنا به رسالت روحانیت و مبلغان بتواند به سهم خود آن سؤالات، ابهامات، شبهات و کاستی‌های معرفتی را رفع کند. درست است که برنامه سوره دست‌اندرکاران مختلفی داشت که همگی فعال بودند اما مرحوم مسعود دیانی به عنوان مغز متفکر این برنامه و مشاور اصلی آن توانست مسیر سوره را به نحو احسن رهبری کند.

این استاد حوزه تاریخ اسلام ادامه می‌دهد: برنامه سوره صرفا به بیان تاریخ و اهل بیت و مسائل کلامی نمی‌پرداخت، بلکه با توجه به احساس مسئولیت حجت‌الاسلام دیانی سعی داشت محاسن کلام اهل بیت و عقاید راستین شیعی را در قالب رسانه به مخاطب عرضه کند. به همین دلیل توانست بین مخاطبان ایرانی مورد توجه قرار بگیرد. به طور مثال فصل «بنی امیه» و «فاطمه زهرا» جزو سری فصل‌هایی از برنامه سوره بود که بازتابی فوق‌العاده مثبت بین مردم داشت.

یاوری می‌گوید: دیانی معتقد بود این شبهات و مسائل باید از سوی روحانیت پاسخ داده شود، به همین دلیل در شناسایی و استفاده از کارشناسان و علما وسواس و توجه خاصی به خرج می‌داد. او قصد داشت از ابزار رسانه استفاده کند و آن دسته از موضوعاتی را که شاید مردم نتوانند پای منبرها پیگیری کنند، در قالب رسانه تصویری شبکه چهار به مخاطب انتقال دهد. به تعبیری او سعی کرد از کلیشه‌گویی‌ها فاصله بگیرد و آنچه به راستی نیاز مردم بود، محور بحث و گفت‌وگو بگذارد. مرحوم دیانی حقیقتا مجاهدی سرسخت در عرصه جهاد تبیین بود.

وی تاکید می‌کند: زمان‌شناسی، درک صحیح از نیازهای دین‌شناسانه جامعه، مخاطب‌شناسی و اهتمام به پاسخ‌گویی به مسائل و ابهامات مجموعه عواملی بود که دیانی را در امر برنامه‌سازی با محور دین‌پژوهی موفق کرد. همچنین باید از اخلاص وی به عنوان یک خصیصه مهم اشاره کرد. گاهی افراد کار و فعالیت زیادی دارند اما اخلاص ندارند، دیانی حقیقتا از سر دلسوزی و احساس مسئولیت پا در میدان تبیین گذاشت و خالصانه و به دور از هیچ چشمداشتی دست به فعالیت زد، به تعبیری او مصداق آیه «وَالَّذینَ جاهَدوا فینا لَنَهدِیَنَّهُم سُبُلَنا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ المُحسِنینَ» بود.

رویکرد

ما همدرد بودیم

عماد افروغ، جامعه‌شناس، استاد دانشگاه و نماینده سابق مجلس از مهمانان برنامه سوره بوده‌است که زنده‌یاد حجت‌الاسلام مسعود دیانی، اجرا و سردبیری آن را برعهده داشت. افروغ در گفت‌وگو با جام جم درباره ویژگی‌های شخصیتی و کاری آن مرحوم چنین می‌گوید: در این دو سه برنامه که با زنده‌یاد دیانی مواجهه داشتم وی را بسیار فراد متواضع، باسواد و خاشع دیدم. ایشان در هر حوزه‌ای که کاری را برعهده می‌گرفت و در مقام پرسشگر برمی‌آمد، نشان می‌داد از تسلط خوبی برخوردار است. از درگذشت‌شان خیلی متالم شدم چون همدرد و گرفتار یک بیماری بودیم. سخت ناراحت و متاثر شدم چون ایشان بعد از من به این بیماری دچار شد و باور نمی‌کرد زودتر بار سفر ببندد. وی با اشاره به ناخوش احوالی نسبی که دارد، می‌افزاید: می‌توانم قسم جلاله بخورم که ایشان بی‌نظیر و از انسان‌های نیک روزگار بود. از هر حیث یعنی تواضع، اخلاق نیک و... کمتر می‌توان مثل آقای مسعود دیانی کسی را پیدا کرد. چند برنامه درباره حضرت امیرالمومنین (ع) و دو سه برنامه دیگر با ایشان همراه بودم. واقعا حظ بردم از این‌که وقتی با من بحث می‌کند، نهایت خشوع را دارد. از افروغ درباره نگاه تازه زنده‌یاد دیانی در طرح موضوعات به ظاهر شنیده شده می‌پرسیم و او پاسخ می‌دهد: به هر حال نمی‌شود از تکرار غفلت کرد؛ گاهی تکرار در مواضع وجود دارد و نمی‌توان گفت فلانی موضع تکراری ندارد؛ اما در مواضع ایشان همواره شاهد نوآوری و تازگی بودیم که درباره وی باید به این موضوعات هم توجه کرد. افروغ با تاکید مجدد بر درد مشترکی که یا زنده‌یاد دیانی داشت و مواجهه وی با بیماری عنوان می‌کند: او خیلی راحت با این مسأله کنار آمده‌بود. راستش خیلی تعجب کردم چرا این‌قدر زود از کنار ما رفتند. احساس می‌کردم آن کسی که ماندنی است، جناب دیانی است چون از همه ما و دوستانی که در اطرافیان به این بیماری مبتلا هستند، جوان‌تر بود. به هر حال تقدیر الهی بود که در کمال ناباوری ایشان زودتر از ما دار فانی را وداع بگوید.

دریچه

قصه سرطان

«نگرانی‌ها آغاز شدند؛ از نو. دو سه روزی شدکه هیچ از گلویم پایین نرفت. نه آب. ولو به اندازه جرعه‌ای و نه غذا حتی به مقدار لقمه‌ای. آنچه به جبر می‌خوردم درون سینه‌ام زخمی دردناک می‌شد. روزهای سختی پیش‌رو داشتیم؛ نه به خاطر احتمال بازگشت توده‌های سرطانی، به خاطر بلاتکلیفی، سردرگمی، فکرها و خیال‌ها و امیدها و ناامیدی‌ها. تعلیق و بی‌خبری این چند روز از همه چیز سخت‌تر می‌شد تا جواب آزمایش‌ها بیایند. از این دکتر به آن دکتر، از این آزمایشگاه به آن آزمایشگاه و نگرانی و اضطرابی که زیر پوست اطرافیان می‌دوید. در این میان تنها نجات‌دهنده و آرام‌کننده گریه بود. این یکی از زیباترین میراث‌های سرطان برای من و فاطمه بود. شب‌هایی که سختی‌ها به اوج می‌رسیدند و استخوان‌سوز می‌شدند با فاطمه گریه می‌کردیم. او برای من و من برای او. تا قبل از سرطان این گریه را نداشتیم، با هم و برای هم، حالا داشتیمش، زبانی برای سخن‌گفتن به رمز و راز، آمیزه‌ای از سکوت و سخن، اجمال و تفصیل، استعاره و اشاره، در دردناک‌ترین و ناامیدترین لحظات گریه می‌کردیم. همین. مسعود دیانی/ دوشنبه ۵ دی ۱۴۰۱».

نگاه

ماجرای اردو

«با ارغوان رفتیم اردوی پدر ـ دختری مدرسه‌شان. روزهای اول در خودم نمی‌دیدم که به این اردو برسم. بعدتر با فاطمه قرار گذاشتیم خودمان برویم. هرجور که باشم. در اردوگاه کانون محبت و توجه بودیم. مدیر و معاون و معلم‌های مدرسه با لبخند و مهربانی به استقبال‌مان آمدند. خوشحالی‌شان از آمدن ما را بر زبان می‌آوردند.

ارغوان بیشتر لحظه‌ها حامی من شده بود، جز لحظاتی که حواسش را سگ‌های اردوگاه می‌ربودند. در جمع پدرها هم که به سوره اشاره می‌کردند. با افتخار نگاه می‌کرد و به دوستانش یادآور می‌شد که من را در تلویزیون ببینند. مدیر مدرسه هم که گفت نمازجماعت را من اقامه کنم ذوق کرد. خواستند بین نماز حرف هم بزنم که نپذیرفتم. ارغوان اینجا هم اصرار داشت که حرف بزنم. می‌خواست فخر بفروشد. عصر با تجربه‌ای شیرین به خانه برمی‌گشتیم.

تجربه‌ای که از همان‌وقت دلتنگش بودم. می‌دانستم شیمی‌درمانی و عمل جراحی پیش‌رو تا چند ماه اجازه تکرار چنین تجربه‌ای را به ما نخواهد داد. ترانه‌ای از عشق می‌خواند. ارغوان گفت دلش می‌خواهد متن ترانه را بنویسد. بزرگ شده بود و من بزرگی‌اش را ندیده بودم. همین. مسعود دیانی/ پنجشنبه ۲۰ مرداد ۱۴۰۱».

گزارش تصویری

وداع با مرحوم دیانی

مراسم وداع با پیکر مرحوم حجت‌الاسلام مسعود دیانی، مجری فقید شبکه چهار در مسجد بلال صداوسیما برگزار شد. در این مراسم برخی از مدیران سازمان صداوسیما مثل محسن برمهانی معاونت سیما، وحید جلیلی قائم‌مقام فرهنگی سازمان و برخی دیگر از چهره‌ها حضور داشتند. مرحوم دیانی در اجرای برنامه سوره آن‌قدر موفق بود که توانست بسیاری از مخاطبان عام را هم به سمت این برنامه بکشاند. او بدون تعارفات مرسوم، تلاش می‌کرد محتوای درست و دقیقی در برنامه ارائه کند و به همین دلیل هم به چشم مخاطبان نشسته بود.

کیوآرکد را اسکن کنید